

RZECZPOSPOLITA POLSKA

Warszawa, dnia **29. 12.** 2017 r.

**PIERWSZY ZASTĘPCA
PROKURATORA GENERALNEGO
PROKURATOR KRAJOWY**

PK I BP 0280.299.2017

SEKRETARIAT Z-CY SZEFA KS

L. dz.

Data wpływu **02. 01. 2018**

Pan

Adam Podgórski

Zastępca Szefa Kancelarii Sejmu

W nawiązaniu do pisma z dnia 17 listopada 2017 r., nr GMS-WP-173-288/17, dotyczącego senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego, druk nr 2063, przekazanego Prokuratorowi Generalnemu do wyrażenia opinii w trybie art. 3 § 1 pkt 12 ustawy z dnia 28 stycznia 2016 r. – Prawo o prokuraturze (Dz. U. z 2017 r., poz. 1767, z późn. zm.), uprzejmie przedstawiam następujące stanowisko.

Rozwiązania zawarte w przedłożonym projekcie ustawy proponują poszerzenie katalogu osób mogących ubiegać się na drodze sądowej o odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłe z wykonania uznanego za nieważne orzeczenia sądowego, jak również zakładają, że osobie o potwierdzonym statusie działacza opozycji antykomunistycznej lub osoby represjonowanej z powodów politycznych przysługuje od Skarbu Państwa odszkodowanie za poniesioną szkodę i zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, wynikłe z działalności lub represji, o których mowa w nowelizowanej ustawie. Ponadto projekt dotyczy przyznania dzieciom matek, pozbawionych wolności

na podstawie uznanych za nieważne orzeczeń, urodzonych w więzieniach lub innych miejscach odosobnienia lub których matka w okresie ciąży przebywała w takich miejscach, uprawnień do odszkodowania lub zadośćuczynienia od Skarbu Państwa.

Proponowane regulacje są w istotnym zakresie zbieżne z przepisami zawartymi w innych projektach ustaw przedłożonych Sejmowi.

W senackim projekcie ustawy o *zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego*, druk nr 665 (w brzmieniu przed sporządzeniem sprawozdania podkomisji Nadzwyczajnej powołanej do rozpatrzenia tego projektu, [prace nad tym projektem nie zostały zakończone]), w którym dodawany art. 8b nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 2 projektu ustawy) jest tożsamy z dodawanym art. 8c nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 2 senackiego projektu ustawy, druk 2063).

Proponowane rozwiązanie zawarte we wskazanych przepisach dotyczy umożliwienia dochodzenia odszkodowania za poniesioną szkodę i zadośćuczynienia za doznaną krzywdę wynikłe nie tylko z samego wykonania orzeczenia albo decyzji, ale także (szerzej) z ich wydania, umożliwienia dochodzenia roszczeń przez działaczy opozycji antykomunistycznej oraz osoby represjonowane z powodów politycznych.

W związku z tym wobec projektowanego art. 8c nowelizowanej ustawy o *uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego*, druk nr 2063, pozostają aktualne uwagi, jakie zostały wyrażone przez Prokuratora Generalnego w stanowisku zawartym w piśmie skierowanym do Szefa Kancelarii Sejmu z dnia 18 lipca 2016 r., Nr PK I BP 025.135.2016, wobec senackiego projektu ustawy o *zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego*, druk 665, przekazanego do zaopiniowania przy piśmie z dnia 20 czerwca 2016 r., nr GMS-WP-173-161/16.

W odniesieniu do dodawanego w art. 1 pkt 2 projektu ustawy art. 8b ust. 1, w którym proponuje się przyznanie dzieciom matek, pozbawionych wolności na podstawie uznanych za nieważne orzeczeń, urodzonych w więzieniach lub innych

miejscach odosobnienia lub których matka w okresie ciąży przebywała w takich miejscach, uprawnień do odszkodowania lub zadośćuczynienia od Skarbu Państwa, zasadne jest przypomnienie, że tożsame rozwiązanie proponowano w senackim projekcie *ustawy o zmianie ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego*, druk senacki 894, VIII Kadencja, w dodawanym art. 8a nowelizowanej ustawy (art. 1 pkt 2 projektu). Projektowana regulacja była przedłożona do zaopiniowania Prokuratorowi Generalnemu, który w stanowisku z dnia 10 czerwca 2015 r., nr PG VII G 025-153/15, podniósł min. że dla ustalenia kręgu osób uprawnionych do uzyskania świadczeń przewidzianych w projekcie, nie istnieją przyczyny wykluczające możliwość posługiwania się normą zawartą w art. 446¹ k.c., stanowiącą, że z chwilą urodzenia dziecko może żądać naprawienia szkód doznanych przed urodzeniem.

W uzasadnieniu aktualnie przedłożonego projektu ustawy w zakresie tego rozwiązania podniesiono argument, że jest ono uzasadnione, między innymi, wartościami konstytucyjnymi demokratycznego państwa prawnego, wyrażonymi w art. 2 Konstytucji w powiązaniu z gwarancjami nietykalności i wolności osobistej z art. 41 Konstytucji.

Projektowana nowelizacja *ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego* i poszerzenie kręgu osób uprawnionych do ubiegania się o odszkodowanie i zadośćuczynienie, będzie miała zapewne wpływ na wymiar zadań prokuratora, którego udział w rozpoznawaniu tej kategorii spraw jest obligatoryjny.

2 *ju ci*

 Bogdan Święczkowski